

A close-up photograph of a bed with white and red striped bedding. The text "ONETS?" is overlaid in the center.

ONETS?

Començaré per donar, les gràcies, al meu tutor Manolo Fontiveros per la paciència i la implicació que ha tingut amb mi al llarg del procés. Agrair a aquells que han estat als tallers, recolzant i ajudant en tot el que han pogut i mes. Gràcies Enric Teixidor, Rubén Campo, Jordi Torras i Ares. Als professors del departament de ceràmica de l'Escola d'Art la Industrial, en especial al Jordi Camprubí i al Marc Vidal. A tots aquells, professors i amics, que ús heu aturat a ajudar-me i a regalar-me el vostre temps, especialment a tu, Xavi. I per a finalitzar, aquells a qui dedico aquest treball. Als meus pares i a la meva germana, no hauria arribat aquí sense vosaltres, gràcies.

ON ETS ?

Treball Final de Grau
Maria Bernat Caro
NIUB · 16811432

Tutor: Manolo Fontiveros Sánchez
Àmbit d'Escultura
Departament d'Arts i Conservació-Restauració
Facultat de Belles Arts · Universitat de Barcelona

2018 · 2019

“Quan organitzo una escultura, ho faig igual que si estigués programant el tractament d’un malalt. És millor saber el que un està fent. Has de tenir una estratègia per a obtenir els resultats desitjats. Les meves escultures són equacions infal·libles. Les equacions han de ser provades. Per ventura disminueix la tensió ? Eliminem la compulsió ? El dolor parteix ? Només hi ha dues possibilitats: o l’obra funciona o no funciona.”

Louise Bourgeois

·ÍNDEX·

Resum · Abstract.....	9
Introducció	12
Antecedents.....	14
· <i>Paca</i>	16
· <i>Per a elles/</i>	
<i>No ho veus o no ho vols veure</i>	20
· <i>I ara què?</i>	24
Marc conceptual	27
Referents	34
· <i>José Cobo Calderón</i>	36
· <i>Steve cutts</i>	38
· <i>Yolanda Domínguez</i>	40
· <i>Alike</i>	42
Objectius.....	44
Procés metodològic	47
Conclusions.....	64
Contacte.....	65
Bibliografia.....	67

·RESUM·

3.30 h a.m: Uè, uè, ueeè...(plors d'un nin)

La mare ha agafat al nin que plora. No pot dormir, ja que tot i la seva innocència s'adona que els seus pares no tenen temps per a ell, que hi ha infinitat de sorolls desconeguts que el molesten, que el pare parla en somnis, que està sol...

(la mare, que fa pocs minuts ha entrat al llit, s'aixeca, agafa el nin, el gronxa una mica i el torna al bressol, i aquest esgotat s'adorm)

6.30 h a.m: Pi... pi... pi... (despertador)

Aquesta és la realitat d'un nin petit. Un nin que té por al futur. Por a créixer i afrontar la realitat , una realitat en la qual vivim tots tan saturats de coses que no tenim descans.

POR·INFÀNCIA·FUTUR·ESTRES·ESCULTURA
·INSTAL·LACIÓ·CERÀMICA·TÈXTIL·ALUMINI·PLOM

·ABSTRACT·

3.30 AM: Waa, Waa, Waa... (a baby crying)

The mother takes the baby who is crying. He can't sleep, as even in his innocence he realises that his parents do not have time for him, that there are thousands of unknown sounds that annoy him, that his father talks in his sleep, that he is alone...

(The mother, who got to bed a few minutes ago, wakes up, takes the baby, rocks him a little and puts him back on the cot, and he falls asleep, worn out)

6.30 AM: Beep... beep... beep (Alarm clock)

That's the reality of a baby child. A baby who fears the future. Fears to grow up and confront reality, a reality which we all live so filled up of things we cannot rest.

FEAR·INFANCY·FUTURE·STRESSES·SCULPTURE
·INSTALLATION·CERAMIC·TEXTILE·ALUMINIUM·LEAD

·INTRODUCCIÓ·

En l'actualitat el treball ha constituït una espècie d'esclavitud que cada dia és va aprofundint més. El consumisme fa que la persona mai estigui satisfeta i que hagi de treballar més i més, en el que sigui, amb la finalitat de ser feliç. Tenim interioritzada la idea que amb grans ingressos l'individu esdevé feliç.

El treball hauria de ser una font de benestar personal i de felicitat, però lamentablement el món no està fet perquè això sigui possible. Vivim en un sistema globalitzat i consumista que requereix d'éssers "humans robots" que desenvolupin activitats per a permetre'ls tenir més coses materials, més ingressos, més felicitat.

Els nivells de treball són tan exigents que creen alts nivells de dependència i d'estrès, que poden arribar a perjudicar la salut dels treballadors.

Aquesta és la nostra realitat. Una realitat basada en el consum i en la producció. Provoca tristesa pensar en què tots arribem al món sense saber gaire qui som i al néixer el sistema ja té pensat el que farem i com acabarem.

Metodològica i formalment treballa mitjançant els objectes- en aquest cas peces pròpies unides a objectes tèxtils i de mobiliari apropiats- i fent ús del "readymade" converteixo l'habitació d'un nin petit en una instal·lació que no s'entén sense la presència de l'espectador.

ON ETS ?

És un crit de l'infant a la necessitat d'atenció dels pares. La instal·lació recrea una atmosfera de sons que ressona dins la llar i desvetlla l'entorn familiar. Als plors d'un infant s'hi afegeix el soroll propi dels nuclis urbans i dels dispositius tecnològics que desborden i priven de descans. En l'escenografia d'un llit desfet i una sèrie d'objectes ceràmics. És presenta un joc d'itineració amb el públic en el qual la figura del nadó apareix des de l'absència, amb el reclam auditiu de la por que cessa amb la nostra proximitat física entremig d'un món d'excessos, fatiga, incertesa i por.

L'obra juga amb l'espectador despertant en ell una intriga metafòrica. Quan entrem a la instal·lació podem escoltar brogits que ens molesten (cotxes, crits, sirenes...) Aquells sorolls desencadenen els plors d'un infant que prové d'un bressol. Quan ens acostam al bressol, cessen els plors però descobrim l'absència de nin.

“Sempre parla del compromís com a escenari sobre el qual ens movem i no com una actitud estrictament voluntària. Per a mi el compromís és la nostra condició fonamental, la nostra manera de ser a la vida. Sempre estem compromesos en situacions comunes, en tots els àmbits: biològic, social, polític... Ontològicament som éssers compromesos. El que passa és que ho obviem des de diferents ficcions que ens aïllen: l'individu, la nació, l'Estat... Creem illes, bombolles de des-implicació amb els nostres autèntics compromisos, i així desfem i neutralitzem els nostres vincles fonamentals amb els altres i amb el món.

Quins són els nostres autèntics compromisos?

Els que ens vinculen als altres i al món que compartim. Jo defenso que la vida no és només teva o meva, sinó que és un problema comú. És clar que aquest problema pren formes particulars, però remetem a una mateixa trama de compromisos. Desvincular-nos-en, trencar els llaços amb la condició comuna de la vida com a problema, és fer un acte de violència. Comprometre's és una presa de consciència, sí. Però no vol dir un posicionament mental, sinó un posicionament amb el cos, amb la vida, amb els afectes.”

Marina Garcés

·ANTECEDENTS·

Considero necessari incloure un capítol destinat a antecedents. Al llarg de l'any he tingut la necessitat de recórrer a projectes anteriors, analitzar-los i comparar-los. Al realitzar aquest pas he pogut extreure una sèrie de reflexions que han estat favorables al procés de treball. He pogut observar; que tinc tendència a vincular l'obra amb el públic i que sóc incapaç de realitzar obra, si no hi ha un concepte a la darrera.

·PACA· 2016

Treball conjunt amb Gisela Martínez

En la societat actual la gent va d'un costat a l'altre sense aturar-se a respirar. L'estres és constant, almenys amb individus que tenen un treball o una família que mantenir. Aquestes persones no tenen temps, ja que si s'aturen poden perdre un moment precís necessari i per a realitzar les seves obligacions. Mantenir-se no és fàcil, i quan un té el cap perdut en el treball i amb un grapat de coses a fer, en moltes ocasions s'obliden d'ells mateixos, com a ésser humans que són, que senten i pateixen.

Cuanta gent no pot permetre el plaer de dormir més de sis hores al dia?

Està clar que aquesta realitat no és així per a tots. Hi ha un nombre alt de població sense gaires responsabilitats que dediquen el seu temps en cos i ànima a vagar d'un costat a un altre, dedicant-se al plaer, sigui mirant la televisió, estant penent d'un mòbil, i un llarg etcetera. Críticar aquesta actitud seria equívoc i pensar en ella com un ideal també ho és. És una actitud favorable si no se'n abusa, ja que per a mantenir una vida així es necessari tenir un excedent de recursos o dependre econòmicament de persones com les que hem esmentat abans, que carreguin amb els gastos que una vida així pot ocasionar.

Estam parlant d'un tipus de vida freda d'una existència basada en mirar cap a un futur incert com a animals amb cucales que creuen i resisteixen amb força fins que cauen agotats al terra. La majoria d'ells sacrificats, perquè ja no són útils.

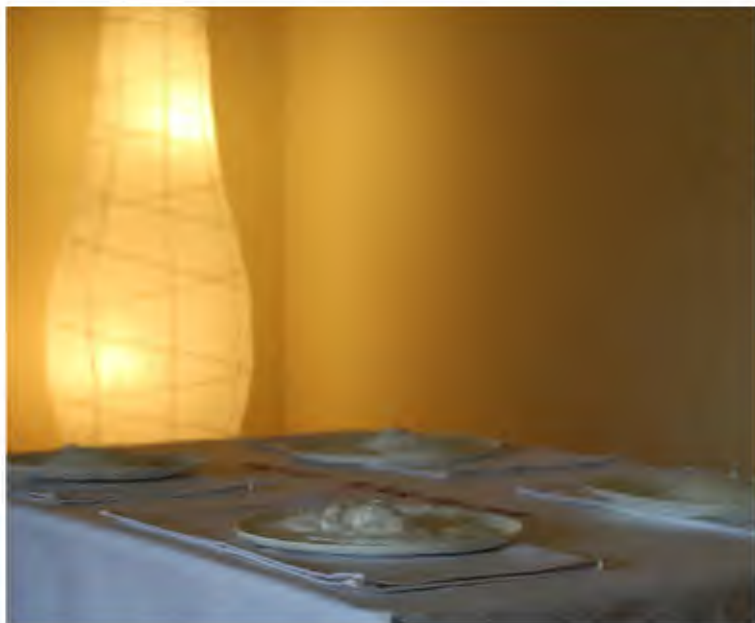
Paca és un treball grupal realitzat a segon amb el qual vam aprendre entre d'altres coses a treballar amb grup, crear una imatge corporativa, sortir al carrer a defensar un treball i reflexionar sobre l'error.

La llavor de tot això es va iniciar una nit en la qual ens passejàvem pels carrers de Barcelona, buides d'idees i amb el cap ple d'una infinitat de pensaments. Aquell dia donava la casualitat que es treien els mobles vells al carrer i nosaltres toparem davant de les escombraries i trobarem una taula de fusta vella i pesada que ens va agradar. estava desfeta i vam començar a plantejar-nos recollir-la, restaurar-la i presentar-la com a projecte. Una vegada col·locada, ens vam adonar que en tota aquesta estona en el qual havíem estat entretingudes amb la taula a la qual batejarem com a Paca, no havíem estat pendents de la nostra frustració i del malestar intern que ens rondava sense ser del tot conscients de la seva magnitud s'havia pal·liat, per no dir marxat. És més, quant ens vam posar a pensar sobre quin projecte iniciar, les idees sorgien amb més força i facilitat. I va sortir el concepte d'Evasió com a projecte girant al voltant de Paca en tot moment.

El projecte va girar de moltes maneres i vam acabar concluint amb que cada persona té la seva manera de desconectar, d'una forma o una altra, la gent entén que el necessita i la majoria ho fa a la seva manera. Si la gent es desentén d'ella mateixa i es deixa pel treball no és per que vulguin; el que passa és que moltes vegades estan tan saturats que no hi ha una altra cosa. La supervivència és el primer, i si no es poden aturar no és problema seu, és de les condicions de vida que hi ha en aquesta societat capitalista, en la qual el més important produir-se. També observarem que cada individu té el seu propi estil de desconexió i que el més important per a poder estar bé amb el seu sistema i no sentir que perd el temps caient en la procrastinació i la decadència.

Treballarem també amb el telèfon, reberem respostes molt variades, com és l'exemple d'un home que deia que ell no en tenia, que li semblava una completa pèrdua de temps i un endarreriment i que el que hem de fer és comunicar-vos més cara a cara i tenir experiències reals, una dona d'una edat similar, deia que ella no podia viure sense el seu telèfon. És més, quan li vam proposar ficar-ho en una bosseta i no tocar-ho durant tot el dia, es va negar. Després estava el cas de la persona que no volia estar pendent d'aquest però el necessitava, perquè per temes de treball l'havia de portat sempre al damunt.

Per tant, es podria dir que Paca tal com la plantejàvem no era necessària, perquè la gent sap que necessita desconnectar i que aquest concepte ja estava interioritzat. El problema és l'estil de vida, la supervivència i els principis de cadascun que li impedeixen trobar aquest moment, i Aquesta es un del conceptes amb el qual treballa amb "On ets?"

·PER A ELLES· 2017 ·NO HO VEUS O NO HO VOLS VEURE· 2018

La Violència de gènere és un tipus de violència física o psicològica exercida contra una persona sobre la base del seu sexe o gènere, que té com a resultat un dany o sofriment físic, sexual, o psicològic, així com l'amenaça, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, que impacta de manera negativa la seva identitat i benestar social. Altres formes d'aquesta violència inclouen la violència a través del llenguatge verbal i no verbal, l'assetjament laboral, l'assetjament sexual, l'homofòbia i la violència envers les dones en l'àmbit de la salut.

A finals del 2017(quan vaig fer aquests treballs) és va fer recompte de 48 víctimes assassinades per violència de gènere, una xifra que feia anys que no era tan alta , davant això un és pregunta, si ens diuen que tot està bé que està passant ?

Un dels principals problemes que ens trobem davant d'aquestes situacions som nosaltres mateixos. Quan als mitjans de comunicació ens mostren un cas de violència de gènere ens el maquillen, vui dir no contem tot el que ha passat tal i com ha passat , una persona la qual no ha estat vinculada amb el fet en resposta a això, s'indigna, s'enfada, sent pena, ràbia ... Però finalment va a dormir pensant que és una desgracia però que ell/a no li passarà i que no pot fer res, que aquest temes els ha de portar l'estat i la justícia .

“Les noies sempre hem estat aquí perquè ens mirin. Això és el que interioritzes des de nena.

Els comentaris de la teva mare, dels companys de col·legi i el que veus en els mitjans[...]Ser dona és per ventura ser percebuda? La mirada masculina fa a la dona?” comenta Nuria Alabo en el seu article “nacidas para ser miradas”(Alabao,2018).

Totes amb major o menys mesura hem estat víctimes d'alguna situació incòmode (i sino atura't a pensar , quan cops ha sentit que la miraven , quants comentaris fora de lloc li han fet, quans cops pel simple fet de ser dona ha tingut por de caminar pel carrer sola...).

En qualsevol moment podem llegir arguments amb la base de que la violència de gènere no existeix com a tal, i que es una simple modalitat de la violència domèstica o hem pogut escoltar comentaris com : No és per a posar-se així , sempre estau igual, no se us pot dir/fer res, ella ho ha cercant ... Però la realitat és una altre.

#meToo («Jo també») és el nom d'un moviment iniciat de forma viral com a hashtag a les xarxes socials a l'octubre de 2017 per denunciar l'agressió sexual i l'assetjament sexual, arran de les acusacions d'abús sexual contra el productor de cinema i executiu nord-americà Harvey Weinstein .El lema, l'etiqueta o la frase ,utilitzada durant molt temps en aquest sentit per l'activista social Tarana Burke, va ser popularitzada per l'actriu Alyssa Milano, qui va animar a les dones a twitejar les seves experiències per demostrar la naturalesa estesa del comportament misògin .Des de llavors, el hashtag ha estat utilitzat per més de 500 000 persones.

El cas de “la manada” ha tingut una repercussió important a les xarxes socials també, especialment a Twitter. Sorgueixen relats en primera persona amb el hashtag #cuentalo per canalitzar la frustració col·lectiva. Aquesta etiqueta s'ha convertit en tendència mundial.

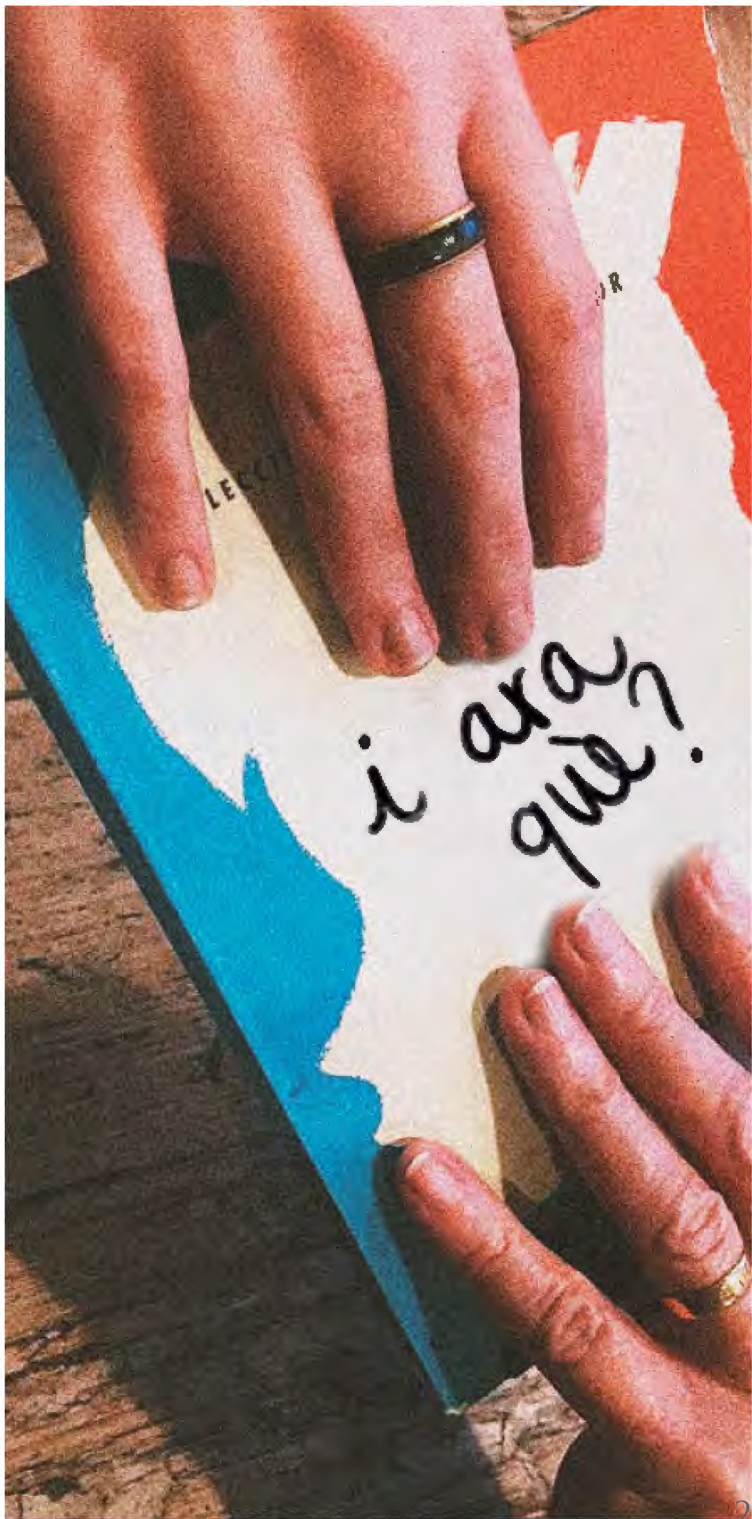
Centenars de dones de diferents àmbits estan explicant les seves històries.

“L’home que més havia d’estimar-me tirava l’edredó al terra i aquí començava tot”; “Un oncle em va drogar tirant-me alguna cosa a la beguda quan era adolescent i es va aprofitar de mi a la meitat del carrer, “un professor em va violar durant dos anys”; “vaig cridar i vaig intentar apartar-ho, però vaig desistir perquè no servia de res”.

No ho veus o no ho vols veure i Per a elles, són dues obres que donen veu a aquelles que han sofert algun tipus d’acte violent per part de persones repugnants, a la seva vida .Parla per a aquelles dones que no van ser escoltades, aquelles que van acabar els seus dies sofrint, aquelles que no van fer res per a passar el que van passar, aquelles que estan asustades, amenaçades etc. Demaneu ajuda, actueu en contra del que us està passant, no és normal, no canviarà amb el temps, no deixarà de repetir-se .

Amb aquest tipus d’obra m’agradaria que la gent es pari a pensar en elles una estona i que reflexioni i pensi que en qualsevol moment pot passar el mateix a una amiga, filla, veïna ... I que tots podem fer alguna cosa, tots hem d’ajudar a que no passi . Les dirigeixo al tipus de persona que ignora el que està passat, a aquella que no li dona importància , a la que pensa que no va amb ella...

Aquestes obres s’relacionen amb ”On ets?”perquè com aquest tenen la funció de concienciar a la població de una problemàtica que necessita solució imminent. En aquest cas la violència de gènere és una realitat que dia a dia va a més i de que hem de fer alguna cosa perquè tota dona pot sofrir en qualsevol moment un acte de violència i la solució no és amagar-se.

· I ARA QUÈ? · 2019

Dinàmica amb Mònica Guillén

El Joc Heurístic es defineix com una activitat destinada a la infants a partir dels 12 mesos, on, en l'etapa d'assaig-error comencen a construir el pensament, les relacions socials i personals, i el llenguatge. Durant aquesta etapa l'ésser humà conforma moltes de les seves respostes davant dels estímuls que rep, imitant als adults del seu voltant, en part, i descobrint i classificant la nova informació que disposa que ha descobert per si mateix. El joc Heurístic requereix de tot tipus de materials en gran varietat i quantitat.

En el cas de l'acció que volem dur a terme el Joc representa l'adoctrinament social i educatiu que patieren i arrel d'això avui dia pateixen els nens i nenes fruits d'una societat heteropatriarcal. Molts d'aquests comportaments i creences socials dels nostres avantpassats que ens deixen una herència molt marcada. La varietat d'experiències limitada de les quals molts d'ells lluiten per desfer-se'n.

El contingut del joc són llibres i fragments de pautes similars d'adoctrinament i castració mental femenina.

Aquests llibres, no queden tan lluny de paraules que es divulguen i proclamen obertament a dia d'avui, degut a una herència molt marcada . L'obra consisteix en un joc interactiu on l'objectiu és relacionar uns textos (procedents d'uns llibres de dels anys 60,70) amb textos actuals (procedents de fonts actuals).

·MARC CONCEPTUAL·

Anem a aturar-nos uns minuts ...

Hobbes va escriure: “El dia que jo vaig néixer, la meva mare va parir dos bessons: jo i la meva por”.

La por definida clínicament com una pertorbació angoixant de l'ànim a causa d'un risc o dany real o imaginari. És també una aprensió que té qualcú a qui li passi alguna cosa contrària al que desitja.

La por és una emoció caracteritzada per un intens sentiment, habitualment desagradable, provocat per la percepció d'un perill, real o suposat, present, futur o fins i tot passat. Des del punt de vista biològic, la por és un esquema adaptatiu, i constitueix un mecanisme de supervivència i de defensa, sorgit per permetre a l'individu respondre davant situacions adverses amb rapidesa i eficàcia. En aquest sentit, és normal i beneficiós per a l'individu afectat i per la seva espècie.

Som la primera generació hereva de la modernitat, se'ns diu que el futur no existeix. Al mateix temps venim d'una tradició on la noció de futur és la creença per a la modernitat. Si tot anava cap a un futur que actualment ens neguen, que passa llavors?

Entrem dins el que en diem cultura de la por:

“En l'anàlisi de l'experiència contemporània es contrasta una evidència: la dificultat de pensar el futur. Així com la modernitat es va caracteritzar per la seva prolífica construcció de promeses, avui només hi ha un present que sempre redueix les nostres expectatives per demà. Aquest símptoma d'època respon a una complexa xarxa d'elements: el fracàs de les utopies de massa, l'hedonisme

promogut pel consum, l'extensió de la cultura de la por, la generalització de la precarietat que impedeix concebre la vida com a projecte... Al costat d'aquestes dificultats, l'aspecte del capitalisme tardà només ens ofereix del futur una col·lecció cinematogràfica de ficcions apocalíptiques” Martí Peran (Avant sala+fuga, 2013)¹

Podem dir que la por és un fantasma capaç de fer aturar fàbriques, enviar a l'atur a milions de persones, provocar depressions irreversibles...

Alguna cosa ha canviat, desconexem el que vindrà a continuació, i ens espantem pel senzill fet de no saber-ho. La revolució industrial, els avenços tècnics, econòmics i socials feien augurar a la població que els temps esdevenidors serien sempre millors. Entrant al segle XX, l'optimisme cap al futur va començar a convertir-se en temor. Dues guerres mundials, un crack financer i la bomba atòmica van sembrar la idea que el que venia era imprevisible i perillós.

En l'actualitat; crisis econòmiques, atemptats que no cessen, guerres, malalties desconegudes... fan que el pànic al futur sigui un entorn en el qual hem d'aprendre a respirar.

La periodista i científica Yaiza Martínez parla d'un “circuit de la por”, descobert recentment en un estudi neurològic. Per les ressonàncies magnètiques efectuades en 40 voluntaris nord-americans, s'ha descobert que la preocupació pel que succeirà es grava en el cervell amb la mateixa intensitat que un fet negatiu real. En angoixar-nos pel futur activem el “circuit de la por”, fet que explica per què el pànic anticipatori resulta més desagradable que la situació real.

Com més temps i energies dediquem a pensar en el que succeirà, la nostra por creixerà cada vegada més. (País, 2019)²

L'ésser humà com deia Hobbes neix amb la por dintre del cos. La tenim tan interioritzada i normalitzada que ens aprofitam d'ella i ens justifiquem dient que és necessària. Un exemple seria, quan els nostres pares ens conten contes com la caputxeta vermella, per a fer-nos por dels desconeguts, un altre no tan diferent és el fet de com el poder ens fa entrar dins el que diem cultura de la por.

El poder i la cultura de la por

José Luís Sampedro a una entrevista (realitzada per Jordi Évole al programa Salvados) comenta que una de les forces més gran que motiven a l'home és la por . “Si et diuen que et degollaran i després et posen a estirar un carro, penes, millor em quedo com estic”. El poder, aprofita la força que té la por, i governa a base de transmetre-la . Governar a base de transmetre por, fa que no reaccionem, que no seguim endavant, fa que estiguem controlats.(VIVO et al., 2019)³ Generalment agafen als mitjans de comunicació, que responen a beneficis financers (No són generadors de por com a tal, però ajuden al fet que es propagui la cultura de la por) . Tenen tendència a dramatitzar i a fitxar-se en el pitjor dels escenaris possibles, provocant mesures d'urgència, reformes laborals ... I ens mostren al govern com entitat que ens protegirà de tot.

La realitat no és aquesta. A través dels mitjans de comunicació el govern s'encarrega de transmetre'ns el que en diem “una guerra de pobres”: el que no té feina té enveja del que si treballa, el treballador del funcionari, el funcionari de l'autònom ... Amb això fan que estiguem enfrontats uns i altres. Aquest fet, la des unitat, és el que a ells els convé.

“Així com el capitalisme industrial produïa mercaderia amb valor de canvi i el capitalisme postfordista es va orientar cap a la producció de subjectivitat, avui la plusvàlua es concentra en l'auto producció d'identitat” Martí Peran (“INDISPOSICIÓ GENERAL. Assaig sobre la fatiga | Centre d'Art Contemporani de Barcelona”, 2019)⁴

Si posem a un cercador com per exemple “Google” i escrivim dins d'una frase les paraules treballar, viure i por, en menys de 0,43 segons ens surten uns 183 milions de resultats.

Les exigències del lloc de treball es fan cada dia més grans. Els empleats en tots els nivells es pregunten cada vegada més si “treballen per a viure” o “viuen per a treballar”.

El problema arriba ja a problemes de salut; Karoshi és un terme japonès reconegut des de 1987, “treballar fins a morir” o “morir per massa treball”. A Occident, l'excessiva càrrega de treball en els últims anys s'ha convertit en un problema de creixent preocupació. Segons el ministeri de treball del Japó es produeixen unes 10.000 víctimes anuals per estrès i falta de somni . Grans empreses han tractat d'aconseguir un equilibri entre el temps de treball i l'oci. Malgrat l'esforç, el progrés per a aconseguir un equilibri continua sent incipient.

El problema el tenim en l'educació que se'ns dóna, i no és problema dels educadors sinó dels continguts . Ens eduquen per a ser productors i consumidors, per a ser súbdits i no per a tenir un pensament propi.

La història evoluciona constantment, durant anys i actualment ens han imposat la lògica del subjecte de l'autoexploració, ocupat en si mateix a temps complet. Un ha de ser emprenedor d'ell mateix, i el millor en el què fa. Creixem en la competitivitat, ens proposen models a seguir.

Avui el poder ha pres un nou format, ja no ens mostra un exemple sinó que se'ns proposa el siguiés el que vulguis, feste, construeix-te "*do it yourself*" (has de fer tot quan puguis per a aconseguir el que vols, només així l'individu esdevindrà feliç). "Aquesta nova consigna productiva provoca una hiperactivitat nerviosa col·lectiva generalitzada. A cada moment ens trobem amb l'obligació de prendre infinites petites decisions en tots els àmbits (laboral, emocional, social ...) que suposadament ens consignen i ens dispensen visibilitat, però que s'ha convertit ja en la força del treball: no clausuren res i garanteixen el benefici generat per l'acció constant de la inquietud. El subjecte s'ha confós amb el moviment incessant de la seva alienació.

La vida hiperactiva és el paradigma de la pobresa d'experiència atès que comporta un excedent deficitari: tenim moltes experiències però quasi totes són banals. "*I like*". La conseqüència d'això ha estat reconeguda amb diferents enunciats: vida nua, vida danyada, esgotament, societat del cansament, corrosió del caràcter, fàbrica d'infelicitat, societat depressiva. La fatiga i el dolor provocats per l'autoexploració són, així, inevitables." Martí Peran ("INDISPOSICIÓ GENERAL. Assaig sobre la fatiga | Centre d'Art Contemporani de Barcelona", 2019)⁴

Estar constantment redefinint-nos, construint-nos, intentant ser. Demanem al cos un esforç sobrenatural i aquest ocasiona un cansament que no és normal (fatiga), porta a la idea de fracàs. Hem de ser productius 24 hores al dia, els 7 dies de la setmana (Crary, 2013)⁵

Que passa aleshores quan el cos humà però no aguanta aquests ritmes de vida?

El dopatge (llibres d'autoajuda, diagnòstic mèdics, psicòlegs...) amb el dopatge garanteixen la reparació del subjecte fracassat. El sistema ens presenta aquesta solució; pren pastilles i et garantirem la felicitat, així podràs tornar al sistema de l'autotraball !!

Arribem al món sense saber gaire qui som. El sistema i la massa ens porta cap a un futur incert el qual ens fa por. Ens vigilen podríem dir que ens controlen de manera que no sortiguem del motlle, que siguem éssers totalment governables. El missatge que ens donen és que hem de buscar a felicitat. Que passa quan ens adonem que amb aquest tipus de vida no som feliços? La resposta està en el dopatge? Una pastilla... tan sols una i podem arribar al món on tots els somnis es fan realitat?

Tornam a caure al pou, les pastilles valen doblers i aquests no cauen del cel, per aconseguir-los cal treballar i per tant estar constantment baix un sistema que ens obliga a ser titelles.

La realitat més trista és que, com he comentat abans, tots arribem al món sense saber gaire qui som i el sistema ja té pensat el que farem i com acabarem. Si una persona adulta a causa del sistema viu esgotat, sense descans, amb por ...

Quina és la reacció que això provoca als petits, als que acaben de néixer, als que com una esponja s'omplen del que els envolta per a així créixer. Quin futur tenen?

Aixecar-se d'hora, preparar l'esmorzar dels nens, portar-los al col·legi corrent, arribar al treball corrent, acabar de treballar, recollir-los, portar-los a les activitats extraescolars, aprofitar aquesta estona per a comprar. Recollir-los, fer el sopar... Aquest és el dia a dia de moltes mares i pares, un incontrolat i estressant dia a dia, on no queda temps per a estar amb els fills.

En els millors casos els pares tenen una mica de temps per a parlar amb els fills i compartir una mica de temps junts. Però, què passa quan els pares que surten a treballar abans que els nins es despertin i tornen a la nit quan ja estan adormits?

Les mostres d'afecte i l'amor són necessaris per al desenvolupament de l'ésser humà, som éssers socials que necessiten contacte i de vincles afectius. A vegades en la família, es dona per fet que el fill ja sap que els pares l'estimen perquè li paguen l'escola, li donen menjar, té la seva habitació recollida, li compren joguines... Pensar així és un error, ja que ens estem fixant només en aspectes materials.

“La gent compra regals, sobretot els pares als seus fills, per a no sentir-se culpables perquè tenen telèfons mòbils i estan tot el dia disponibles. Cometen un error en donar-los-hi als seus fills, als que estimen molt, perquè el regal més important que pots fer a la gent que estimes, és donar el teu temps. “Dauman (VIVO et al., 2019)⁶.

Tot nen necessita a uns pares que estiguin presents, això significa que estiguin accessibles i disponibles per a donar-li consell, mostrar-li el seu suport, posar-li límits, respectar-ho, estimar-lo... Quan això no passa, es parla de pares absents. Parlem de pares absents quan aquests estan físicament però que emocionalment són inaccessibles o tan ocupats en feina, televisió, feines de casa...desconnectats del present, que no arriben a connectar amb els seus fills.

Davant aquest estil de vida actual en el qual els pares no tenen temps per a ells mateixos, com reaccionen els nins? En trobar-se sol el nen busca la manera de què li facin cas i en alguns casos això pot despertar conductes antisocials o trastorns de conducta lleus, que desencadena rebots, plors, geniades... intents de cridar l'atenció. En el pitjor dels casos si no veu resposta, pot arribar a despertar un trastorn negatiu desafiador TND. Un trastorn del comportament, diagnosticat en la infància, està caracteritzat per comportaments no cooperatius, desafiadors, negatius, irritables i d'enfrontament cap els pares, companys, professors etc. És un dels trastorns més comuns en la infància.

Alguns estudis mostren tipus de trastorns que en comptes d'activar al nin a revelar-se els fa agafar pors, un exemple és l'ansietat o l'estrès.

Tres de cada deu nens amb pares treballadors sofreixen ansietat provocada pel ritme de vida laboral dels seus pares.

Els nins amb ansietat tenen tendència a tenir un tipus de pensament particular caracteritzat per l'exageració. Aquesta forma de pensar pot desencadenar sentiments tipus: excessiva por, excessiva vergonya, excessiva preocupació... L'exageració és un dels problemes cognitius en nins que presenten aquests tipus de trastorns. Així doncs, un renou a la nit es pot transformar en “un assassí que ve a cercar-me”; que els pares vagin a treballar en la seguretat de què “no els veure mai més”; l'aigua de la platja en la convicció que “m'ofegaré”... Agafen pors irracionals “em duen al mercat per a deixar-me allà”, “la parella del darrera vol segrestar-me”... i comencen a preocupar-se pel futur.

Malsons, problemes per dormir, queixes i agressivitat són alguns dels símptomes de l'estrès en els nens. Les causes poden estar relacionades amb aspectes de la vida quotidiana tant de l'entorn familiar com de l'escolar.

L'estrès és una reacció per afrontar els reptes de la vida diària. Les reaccions hormonals i metabòliques que les situacions estressants generen en l'organisme ens ajuden a superar aquestes situacions. Les manifestacions que l'estrès genera en el nen quan aquest supera la seva capacitat de control i adaptació es caracteritzen per un conjunt de reaccions psíquiques i orgàniques que alteren el seu equilibri emocional i donen lloc a símptomes que deterioren el seu benestar. Els símptomes físics o orgànics solen orientar-se a cridar l'atenció dels pares, mentre que els símptomes psíquics i emocionals tenen molt a veure amb la depressió i la frustració.

Una de les causes més freqüents d'estrès és l'absència de control dels esdeveniments que ens envolten. En el nen aquesta circumstància és gairebé permanent, perquè es troba sense cap experiència. Es troba en un constant procés d'aprenentatge de noves experiències i nous coneixements i és per això que l'estrès, encara que de baixa intensitat, és molt més freqüent del que creiem.

La seva capacitat d'adaptació, els seus mecanismes de defensa i el suport de pares i educadors seran els que li facin superar aquestes situacions.

Contràriament als pares absents existeix un tipus diferent de pares.

Estan sempre un pas endavant, no aconseguen distingir quan han d'intervenir i quan és moment de deixar que els seus fills aprenguin a calcular riscos. Sobreprotegeixen al nen, limitant la seva llibertat de moviment o d'actuació: creuen que ningú farà les coses o guiarà als seus nens com ells.

“Alerta pots caure”, “vine, que millor t'ajuda sa mamà”, “no, així no, mira com es fa” quan són nens. “Crida quan arribis”, “compartim la teva ubicació així sé per on ets”, “no desactivis l'última connexió de Whatsapp”,

“Mira que no et posin res en la beguda” quan van creixent. Per alguna raó, els pares tenen la condició de voler saber-ho i vigilar-ho tot.

La idea de “criança helicópter”(suggereix que els pares estan constantment sobrevolant al fill, limitant la seva llibertat de moviment o d’actuació), descriu un estil d’educació dels fills en el qual els pares tenen un comportament sobreprotector i massa controlador. El problema d’aquesta conducta pot afectar el desenvolupament emocional dels menors. Aquest tipus de pares, viuen tan pendents dels seus fills que posen una atenció desmesurada en les seves cures i atencions, veuen perills on no n’hi ha i els estalvien tota mena de problemes, però al mateix temps els priven d’un correcte aprenentatge, ja que no els deixen enfrontar-se a les dificultats pròpies de la seva edat d’on podrien extreure recursos i estratègies que els servirien per al seu futur.

Davant la bimbolla en la qual afiquen els pares als nens desenvolupen: Por. És la principal. Els nens que tenen pares sobreprotectors desenvolupen amb més facilitat certes pors i fòbies. Inseguretat; derivada de la por. Es tracta de nens molt insegurs, perquè els seus pares pràcticament han fet tot per ells, per això no saben prendre decisions per ells mateixos. Baixa tolerància a la frustració, no han après a fallar i a equivocarse, quan ho facin en un futur tindran molt poca paciència i no sabran encaixar els obstacles.

Dependència; han depès tota la seva infància dels seus pares, que intercedeixen per ells en tot moment. En un futur poden desenvolupar un trastorn de la personalitat dependent i necessitar sempre a algú que prengui les seves decisions i que cuidi d’ells.

Les conductes de sobreprotecció fan que el teu fill no vegi el món tal com és. Estar constantment pendent d’ell, tement que li passi una cosa dolenta, li inculques la

idea que el món, en general, és perillós, i, per això, ha de tèmper-lo.

No li transmetis les teves pors, perquè acabarà reproduint-les i com tú entrarà dins la cultura de la por abans d’hora.

1 generalitat de catalunya, departament de benestar social i familiar, direcció general de joventut, art jove. (2013). Avant sala+fuga (p. 25). barcelona.

2 País, E. (2019). Reportaje | Miedo al futuro. Retrieved from https://elpais.com/diario/2009/04/05/eps/1238912811_850215.html

3 VIVO, A., INTERMEDIO, E., COCINA, P., TARDE, M., NOCHE, L., PARDO, L., & OBJETIVO, E. (2019). José Luis Sampedro: “Hemos recibido una vida así que vamos a vivirla.” Retrieved from https://www.lasexta.com/programas/salvados/avances/salvados-emitira-fragmentos-ineditos-entrevista-jose-luis-sampedro_2013041157279a454beb28d44602fe8c.html

4 INDISPOSICIÓ GENERAL. Assaig sobre la fatiga | Centre d’Art Contemporani de Barcelona. (2019). Retrieved from <http://ajuntament.barcelona.cat/centredart/ca/content/indisposici%C3%B3-general-assaig-sobre-la-fatiga-0>

5 Crary, J. (2013). 24/7. New York: Verso.

6 VIVO, A., INTERMEDIO, E., COCINA, P., TARDE, M., NOCHE, L., PARDO, L., & OBJETIVO, E. (2019). Zygmunt Bauman: “El regalo más importante que puedes hacer a los que quieres es darles el sacrificio de tu tiempo.” Retrieved from https://www.lasexta.com/programas/salvados/mejores-momentos/zygmunt-bauman-el-regalo-mas-importante-que-puedes-hacer-a-los-que-quieres-es-darles-el-sacrificio-de-tu-tiempo_2017021958aa00a40cf2f719cbfd37c4.html

·REFERENTS·

Considero adient encabir aquest capítol destinat als referents. Inconscientment el pocés de treball, em porta sovint a apropar-me a projectes concrets similars als meus. És interessat veure com amb el mateix marc, sorgueixen treballs tan diferents .

José Cobo. "Mono a cuatro patas entente de un espejo". Resina epoxi marró. 59x28x63 cm. 2014.
("José Cobo: El Espectador - | MAKMA", 2019).

José Cobo. "Niño jugando con fichas". Resina epoxi marró, blanc i negre. 48x38x47cm. 2012. ("Cobo", 2019)

· JOSÉ COBO CALDERÓN ·

(santander, 1958)

El joc una activitat física o mental que té com a fi la diversió o l'entreteniment de qui l'executa. El joc infantil és una activitat molt seriosa en què el nen s'implica totalment i que li serveix per demostrar i afirmar la seva personalitat. Aquest pot ser lliure i espontani o més o menys dirigit per un adult que anima i organitza el joc i proveeix els materials.

José Cobo ens mostra una atmosfera insòlita creada per les figures de mida natural que gategen, juguen ,miren ... Romanen impassibles alienes a les mirades dels visitants.

Nins que juguen amb silenci...

L'artista treballa amb escultures o conjunts d'escultures on la figura infantil és la protagonista . Aquestes escultures gairebé sempre es presenten al terra. A causa de la seva petita mida, cadascuna es pot abastar d'un sol cop de vista des de l'altura dels ulls d'un adult. Quan es tracta d'una composició de diverses figures, s'instal·len en una paret de manera que es puguin continuar veient com des de dalt, ja que la distància entre la nostra mirada i les escultures es pot estendre tant com ampli sigui l'espai expositiu. El punt de vista en relació a les figures continua sent des de dalt. Instal·lades en la paret també es podrien interpretar com a desafidores de la gravetat en un entorn distorsionat. Els nins que davant l'espai es mouen com si aquest fos un espai propi , actuen com si l'espectador no estigues present a la sala .

Les figures actuen amb la naturalesa d'un nin , van poc a poc descobrint l'espai per a així dotar-lo de sentit. Interectuen amb una distracció (a vegades un objecte d'altres l'espai mateix) amb la qual l'artista dirigeix el joc . Nosatres desde la nostra posició ens convertim en antropòlegs que observen aquelles intereccions i evolucions .

José Cobo s'identifica amb aquest concepte : “La idea o concepto detrás de estas obras esta más relacionada con la antropología que con la psicología ó la sociología que destacan más prominentemente en otras obras contemporáneas muy relevantes. Antropología en el sentido de especie tratando de entender y dirigir su destino cambiante en un entorno que ha de observar cíclicamente para reinterpretar y controlar a partir de sucesivas encarnaciones en las siguientes generaciones.” (“Los niños” de José Cobo juegan en silencio en la galería Arnés y Ropke - Revista de Arte - Logopress”, 2019)

Steve cutts . Happiness.videoart. 4,16 min. 2017

·STEVE CUTTS· (Londres, 1995)

Actualment ens eduquen, ens inculquen, ens mostren, podríem dir inclús que ens adoctrinen cap a la idea de que el treball consisteix en auto produir-se. Un ha de ser emprenedor d'ell mateix, ha de ser el millor en el que fa i ha de trepitjar a tot quan tingui davant per aconseguir-ho, només així aquest individu esdevindrà feliç. Aquesta es la funció del treball, una guerra de tots contra tots. Sens proposa la idea del sigués el que vulguis!, construeix-te! fes-ho tu mateix! (*do it yourself*). Aquesta idea esdevé el centre de la producció, ja no hi ha necessitat de matèria, aquesta som nosaltres construint-nos a nosaltres mateixos. Aquest sistema vol que fem projectes per a construir-nos. Hem de fer projectes i aplicar-los per a garantir la possibilitat de fer-ne, produir-ne més.

Al estar constant ment redefinint-nos, contruint-nos, intentant ser. Demanem al cos un esforç sobre natura i aquest ocasiona un cansament que du a la idea de fracàs. Que passa aleshores quan el cos humà però no aguanta aquests ritmes de vida?

El sistema *Do it* posa remei a la situació amb el dopatge (llibres d'auto ajuda, diagnòstic mèdics) amb el dopatge garanteixen la reparació del subjecte fracassat, pren pastilles i et garantirem la felicitat, així podràs tornar al sistema de l'autotreball.

Felicitat és el nom del curt animat de Steve Cutts que està donant la volta a les xarxes en aquest moments on ens mostren i ens inciten a consumir.

En pocs minuts, i amb unes animacions tremendes, l'artista visual aconsegueix fer una crítica contundent a la societat, dibuixant una analogia de la vida actual amb la de les rates. Nosaltres som els rosegadors que surten en massa a consumir la ideologia moderna més poderosa, felicitat.

Al curt és una mostra de la crua realitat que estam vivint. La idea que ens mostra és que som ratolins que arribam al món sense saber gaire qui som. El sistema i la massa ens porta cap a un futur incert en el qual sens ven constantment la idea de Felicitat amb la publicitat (en consumisme una de les fonts de felicitat), aquesta ens mostra en camí que hem de seguir com a ésser condicionats pel mercat i per les autoritats. Al sistema ens controla de manera de que no sortiguem del motlle de que siguem ésser totalment governats i que facem el que hem de fer. El missatge que ens donen es que hem de buscar a felicitat, que està en el consum, comprar ens fa feliços. Que passa quan ja tenim tot, quan ja no podem comprar res més, quan ens adonem de que els bens materials no ens donen felicitat? la resposta està en la medicina, una pastilla tan sols una i podem arribar al món on tots els somnis es fan realitat, però tornam a caure al pou ja que les pastilles valen doblers i aquests no cauen del cel, per aconseguir-los cal treballar i per tant estar contatment baix un sistema que ens obliga a ser titelles.

·YOLANDA DOMÍNGUEZ RODRÍGUEZ · (Madrid, 1977)

Les obres de la Yolanda Dominguez están connectades amb el moviment “art d’acció” i desenvolupa temes de consciència i crítica social relacionats amb el gènere i el consum. Per mitjà de la ironia i la descontextualització com a estratègies principals, crea situacions o escenaris en els quals l’espectador es veu involucrat i pot participar.

“Estamos aquí” és una proposta amb la col·laboració de María Gimeno que té com a objectiu visibilitzar a les dones artistes en l’àmbit de la cultura. L’acció va tenir lloc el 21 de febrer de 2018, en la inauguració de la fira internacional ARCO, un dels majors exponents de l’art contemporani espanyol i on cada any es fa patent l’escassa participació d’artistes femenines.

Les dones no només han estat excloses de la història sinó també de l’Art amb majúscules. No figuren en els llibres, ni tampoc en els museus. El Prado, té 4 obres de dones exposades i ha realitzat només 1 exposició individual a una dona artista en les seves 200 anys. Segons les dades recollides per MAV (Dones en les Arts Visuals) ARCO 2017 va tancar amb una xifra esgarrifosa de participació femenina: tan sols 5 de cada 100 artistes eren dones espanyoles.

En aquesta última edició 2018 la xifra va ser del 6%. Aquesta escassa representació en els circuits artístics sumada a la falta de capacitat crítica per analitzar les causes i proposar solucions, genera una inèrcia que alimenta l’oblit de les dones artistes.

“HELP” Cada dia els cotxes de Madrid comencen el dia replets de publicitat en el seu parabrisa. Entre l’oferta de menús del restaurant del costat i les d’alguna marca de telefonia mòbil es troben les imatges de cossos de dones sense roba i sense rostre, disponibles 24 hores 2 x 1. Aquestes imatges s’han convertit en una cosa tan habitual que hem deixem de veure-les.

El dia 18 d’octubre Madrid va començar el dia amb les mateixes targetes on s’ofereixen cossos de dones, però disposades d’una altra manera per a transmetre un missatge diferent. Les dones sense rostre i sense veu que apareixen en els fulls de mà es van unir formant la paraula gegant “HELP” com els naufrags que llancen un senyal d’auxili a la platja. L’objectiu és que la societat les vegi.

Daniel Martínez Lara, Rafel Cano Mendez. Alike. animació . 8 min. 2015 ("Short Film: Alike - BlenderNation", 2019)

·ALIKE·

(Daniel Martínez Lara i Rafa
Cano Méndez · 2015)

“Cuando te conviertes en padre , te planteas si deberías atreverte a no hacer lo que la sociedad impone . Para tu hijo lo realmente necesario es saber que hay alguien al otro lado que lo entiende” (Londoño, 2019) Daniel Martínez Lara

Alike és un curt que planteja una important reflexió entorn a les relacions familiars que germinen dins d'un sistema rígid i monòtom. les imatges ens destapen el fet de com passam de ser nens creatius que desborden imaginació, a adults grisos que constantment repateixen les mateixes rutines. Sembla inevitable poder escapar de la roda que ens acaba convertint en éssers iguals .

Deixa de jugar i pose't a treballar, aquesta és la típica frase que els adults diuen als nins i no sols a casa sino també a les escoles . Això ens fa plantejar-nos, el joc és una perdua de temps ?

Avui dia, des que són molt petits, els pares tendeixen a intentar fomentar l'aprenentatge dels fills. Classes extraescolars, idiomes, ball.....llegir, escriure.....intenten que els nins estiguin preparats per a l'entrada en Educació, i encara que moltes vegades aconseguen que, efectivament, estiguin millor preparats

acadèmicament, s'obliden d' aspectes socials que poden aprendre a través del joc, com l'empatia, la sociabilitat, etc.

Mentre els pares tractem que els nostres nens aprenguin, estem reduint el seu temps de joc, la qual cosa els priva d'un altre tipus d'aprenentatges necessaris” Angela Hanscom (pediatra de teràpia ocupacional)

Els nins que no han gaudit d'experiències suficients de joc començaran els seus estudis amb desavantatges respecte als nens que han experimentat i après a través del joc. Els nins que han jugat menys tendeixen a ser més travats, tenen dificultats per a parar esment i controlar les seves emocions, tenen menys recursos per a solucionar problemes i mostren dificultats per a les interaccions socials.

Què hem de fer els adults llavors? Segons Hanscom, hem de tractar d'arreglar i prevenir aquests problemes. Oferint als nens oportunitats de joc lliure cada dia no necessitem exercicis ni tècniques especials per a la seva educació, ells aprendran aquestes aptituds a través del joc.Els nens només necessiten el temps, l'espai i el permís per a ser nens.

Al curt defensa que no està tot perdut , encara podem fer molt , començant per no tallar les ales als més petits sino tot el contrari hem de deixar que la seva imaginació creixi tenint una bona salut mental que l'acompanyi a l'edat adulta .Tots podem rompre el gris amb una mica de color , domés ens ho hem de proposar i deixar lliure a la creativitat de cada un .

·OBJECTIUS·

- Crear una obra que interactui amb l'espectador.
- Concentrar l'atenció de l'espectador en un punt.
- Presentar un espai quotidià (habitació) com a obra d'art.
 - Mostrar la realitat de la vida que estem vivint.
- Despertar intriga en l'espectador i així aconseguir que tingui la necessitat de saber més, d'informar-se.
 - Arribar a tots els públics.
- Combinar diferents materials i crear una unitat amb ells.

·PROCÉS METODOLÒGIC·

Un pes important d'aquest projecte recau en el seu procés metodològic i de formalització, que el càrrega de sentit. El projecte es forma de manera plural unint concepte i forma. És per això que veig necessari redactar el procés metodològic per tal de visibilitzar les diferents etapes d'assaig i error que he dut a terme en aquest procés d'aprenentatge constant per a arribar a un fi.

Vaig començar a treballar amb aquesta peça a començaments de setembre, per tant és una peça amb la qual porto treballant nou mesos més o menys. Cal dir també que vaig tenir l'oportunitat d'exposar una part de l'obra al CCCA Can Castells Centre d'Art, i observar així l'impacte que aquesta produïa a la gent i com aquesta responia.

Així, el procés es presenta en diferents apartats, que han anat apareixent a mesura que el projecte anava creixent.

El punt de partida d'aquest projecte es situa en l'experiència pròpia. Fa quatre anys vaig arribar a Barcelona, el costat anar i venir, la distància, el viatge, el recorregut, la gent, els sorolls... Han despertat en mi, la necessitat d'estar a casa, i han fet que prengui consciència de la diferència que hi ha en els espais, la gent i la manera de viure.

BARCELONA

Barcelona és la ciutat més important de la comunitat autònoma de Catalunya. Amb una població d'1.620.343 habitants. Al costat de Palma de Mallorca, la ciutat que tinc més pròxima de casa, Barcelona és una ciutat grandiosa.

Amb els meus ulls Barcelona és una gran ciutat on la gent va amunt i avall sense aturar-se. La majoria es mouen sense saber a qui tenen el costat, treballen, van a pendre alguna cosa amb amics, van a fer la compra... i arriben a casa on segurament no coneixen el nom de totes les persones que viuen al mateix edifici, ni recorden amb qui s'han creuat, ja que pel seu costat han passat tantes persones que a vegades ni tan sols les han vist. És un ritme de vida totalment diferent del meu, al d'una persona avesada a viure a un poble petit. Un ritme basat en el consum, l'aglomeració i molts cops amb l'anonimat.

Dins d'aquest tipus de vida la gent va d'un costat a l'altre sense aturar-se a respirar. L'estres és constant, almenys amb individus que tenen un treball o una família a mantenir. Aquestes persones no tenen temps, ja que si s'aturen, poden perdre un moment precís necessari per a realitzar les seves obligacions. Estam parlant d'un tipus de vida freda d'una existència basada en mirar cap a un futur incert com a animals amb cucales que creuen i resisteixen amb força fins que cauen esgotats a terra.

CASA

La casa per a mi és aquell territori que reuneix paisatge, família, amics i pau. M'agrada dir que sóc a casa quan estic a Sóller (Mallorca) a ca nostra. La casa és aquell espai on em sento acollida, protegida, estimada... simbòlicament podríem fer una interpretació (una de moltes) i dir que els pares són per a mi ca nostra i que el bressol, es Barcelona. Així doncs quan el nin plora per l'atenció dels pares, jo ploraria davant la necessitat de tornar a casa.

La casa és aquell espai que emprem per a habitar,

l'aixopluc del subjecte. Utilitzem el terme casa per a anomenar a aquella construcció destinada a la habitatge de diferents habitants. Les cases ens serveixen de refugi, ens brinden protecció...

Dins d'una casa podem diferenciar diferents habitants i ambients entre ells l'habitació: La paraula habitació prové en la seva etimologia del llatí "habitatio" fa referència a l'acció d'habitar i al lloc en què s'habita. En general usem habitació per a designar aquell espai que ens pertoca, que és nostre, i que coneixem com a dormitori, encara que també són habitacions cadascun dels compartiments de la casa (menjador, cuina, bany...) separats per parets.

L'HABITACIÓ O DORMITORI

Considero necessari parlar en primer lloc d'alguns referents i amb explicar amb elles el concepte: habitació. Per ajudar així a entendre algunes decisions la realització de l'obra.

“My bed” (1998) de Tracey Emin

“My bed” trenca les restriccions socials de la sexualitat, la intimitat i la vergonya.

Ampolles de vodka buides, roba interior i llençols bruts, mocadors de paper i preservatius usats, unes sabatilles d'anar per casa ... Tracey Emin crea una instal·lació amb el seu propi llit. Un autoretrat en moments convulsos en la seva vida.

Després d'una ruptura, Emin entra dins d'una depressió acompanyada d'alcohol i relacions sexuals impossibles de recordar, on roman a la seva habitació durant dies, segons l'artista “anava del llit al bany i viceversa, no podia combatre la realitat”. Arriba un dia en el qual s'adona que si ingereix més alcohol, la seva salut pot perillar. A l'aixecar-se del llit en primera instància pensa, “quin fàstic”, passats uns segons observa la imatge d'aquell espai, i el que li havia semblat fastigós, es transforma en allò que procedent del seu interior i per a ella esdevé preciós.

És una obra tan personal que per a muntar la instal·lació, l'artista necessita estar present i, sobretot, necessita ficar-se en el llit i desfer-lo ella mateixa, perquè si no, l'obra no té sentit per a ella, no és el seu “llit”.

Tracey Emin fa ús del “readymade” (El terme art trobat, més comunament objecte trobat (en francès objet trouvé; en anglès, foundart o ready-made) descriu l'art realitzat mitjançant l'ús d'objectes que normalment no es consideren artístics, sovint perquè no compleixen una funció artística, sense ocultar el seu origen, però sovint modificats.

Marcel Duchamp va ser un dels pioners als inicis del segle XX) transportant el llit de casa seva a un espai expositiu (museu, galeria ...). El col·loca en les mateixes condicions, essent especialment rigorosa i fidel al com estava tot situat i ens mostra a nosaltres allò que ella va veure tan bonic.

La peça té un impacte molt poderós en la societat perquè exposa aspectes personals i dolorosos de la vida, davant la mirada curiosa de tots. Sento que, fent això, Emin permet al món veure els aspectes bruscos de la seva vida. També crec que és una peça és molt personal, ja que ella admet les seves lluites i el dolor que ha patit en la seva vida. Potser així és capaç de relacionar-se amb altres persones que han experimentat experiències similars, ajuda a aquests a veure que, de tot es pot sortir.

“On ets?”, juga amb el concepte de readymade, mostrant un llit d’un nen com a obra artística. Com Tracey Emin he intentat disposar els objectes com si el nen acabés de sortir del llit a braços del pare o de la mare, intentant ser fidel a la situació i oferint un bressol desfet.

A diferència d’ella “On ets?” no és una obra de caràcter biogràfic, sinó una situació hipotètica, no viscuda, una situació fruit de la meua imaginació. Llavors no mostra d’una escena real, sinó una idea de com seria aquella escena.

“Red room(child)” 1994 de Louise Bourgeois

“Red Room (Child) i Red Room (Parents)”, 1994, constitueixen l’únic parell de Cells (cel·les) connectats des de la sèrie. L’artista ens ofereix dues habitacions construïdes amb una estructura semitancada, delimitada per una sèrie de portes de fusta procedents d’un tribunal de Manhattan que envolten un conjunt d’enigmàtics objectes banyats en vermell, per a Bourgeois, el color vermell representava la sang, la violència i el perill, la vergonya, la gelosia, la maledicció i la culpa.

Red Room (Child) acull elements associats a la infància de Bourgeois: els eixos i les agulles vermelles i blaves, per exemple, recorden el taller de tapisseria de la família burgesa; un parell de mans del nen sobre un adult suggereix un desig de seguretat; i ambdós guants amb les paraules brodades “moi “i “toi”(jo i tu) reforcen aquest desig. Aquesta misteriosa cel·la és visible a través d’una sola finestra, afegint-hi el sentit del voyeurisme. Tant clausurats com observats, la instal·lació evoca sentiments d’aïllament, però també d’alliberament, expressats pel motiu espiral recurrent. Els records, els objectes misteriosos, les formes espirals i els objectes quotidians es combinen per crear una composició evocadora, que fa la impressió d’un estudi del caràcter psicològic.

Comparat amb Red Room (Child), l’espai de Red Room (Pares) és més ordenat. El llit, lloc de proximitat i de sexualitat, està flanquejat per dues escultures de marbre de torsos nus parcialment coberts de tela. Un de xilòfon i un tren de juguina al llit recorden la presència d’un nen. En els ulls dels nens, la sexualitat és un misteri que sol ocultar-se. Entre els coixins dels dos pares, l’artista va col·locar un tercer brodat amb “Je t’aime” (t’estimo), igual que un nen podria estar entre els seus pares.

L’estètica de Louise Bourgeois m’acompanya sempre al meu procés creatiu, les meves obres recorden a les seves per l’ús de teixits, brodats i en alguns objectes,

per la manera de col·locar-los en l'espai i la tendència a usar els colors vermell i blanc.

En aquest cas com ella he fet ús de l'habitació d'un nen, utilitzant peces i objectes per a explicar conceptes concrets, per exemple la cuirassa que ens parla de la sobreprotecció paternal. També he emprat a simbologia del color en alguns casos com el blanc, ens pot indicar puresa, intimitat, netedat... el vermell per contra per a mi no és un color violent, personalment em relaxa.

A diferència d'ella no he decidit recrear una habitació i no l'he tancat, en el meu cas és important que l'espectador s'acosti a l'obra i trastegi amb ella. La meva intenció és crear una interacció entre obra i espectador, no que aquest agafi un paper de voyeur.

ON ETS?

És un crit de l'infant, és la necessitat d'atenció dels pares. La instal·lació recrea una atmosfera de sons que ressona dins la llar i desvetlla l'entorn familiar. A la por d'un infant s'hi afegeix el soroll propi dels nuclis urbans i dels dispositius tecnològics que desborden i priven de descans. En l'escenografia d'un llit desfet i una sèrie d'objectes ceràmics es presenta un joc d'incineració amb el públic en el qual la figura del nadó apareix des de l'absència, amb el reclam auditiu del por que cessa amb la nostra proximitat física entremig d'un món d'excessos, fatiga, incertesa i por.

La peça juga amb l'espectador despertant en ell una intriga metafòrica. Quan entrem a la instal·lació podem escoltar brogits que ens molesten (cotxes, crits, sirenes...) Aquells sorolls desencadenen la por d'un infant que prové d'un bressol. A l'acostar-nos al bressol, cessen els plors però descobrim l'absència de nin.

INSTAL·LACIÓ

Ens situem a la sala i observem el que podria ser l'habitació d'un nin. L'espai consta d'una estora sobre la qual hi ha un bressol i unes joguines. Al costat hi ha un penjador on trobem un casc, unes botes i el que podríem interpretar com una cuirassa. Finalment, a l'interior del bressol observem un llit desfet i dins del qual hi ha dos coixins i uns calçatins.

Quan entrem a la sala podem escoltar diferents renous, per un costat brogits que ens molesten (cotxes, crits, sirenes...) i la por d'un infant que prové del bressol. Quan ens acostem al bressol, cessen els plors.

DINÀMICA DE SO

L'obra conté dos altaveus, un situat al fons de la sala (reproduceix en bucle renous de cotxes, crits, sirenes, ...) i l'altre dins del bressol (reproduceix plors de nen). Aquest últim està connectat a una Rapberry pi 3 (encarregada de controlar el so), programada a un Arduino que controla un sensor de moviment. Amb aquest circuit aconseguim que amb l'apropament d'algú, el so que està reproduint des de l'altaveu del bressol, pari. I quan ens allunyem el so torna a engegar-se.

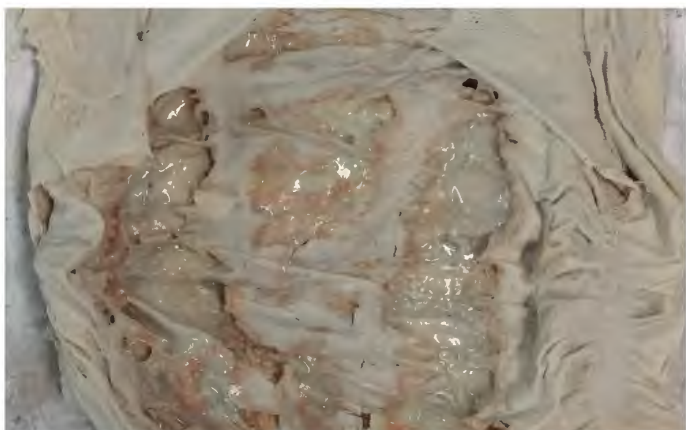
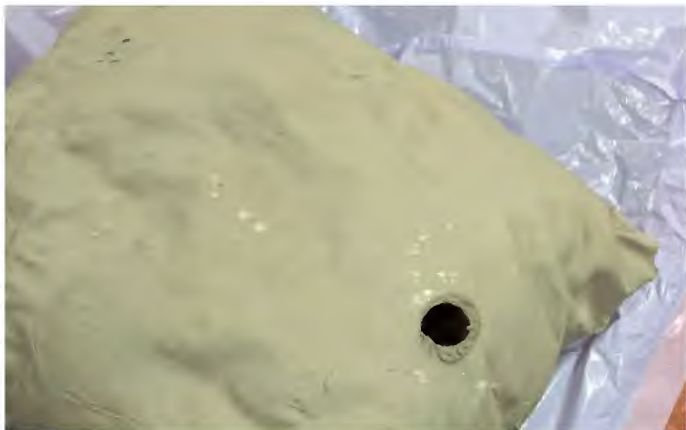

ESTRUCTURA DE L'OBRA

La instal·lació recrea l'habitació d'un infant, d'un ésser innocent que encara no té la capacitat d'entendre el que està passant al seu voltant.

La idea principal de l'obra és crear un espai el més acollidor possible, i intentar que s'assembli a una habitació d'infant. L'espai consta d'una estora sobre la qual descansen dues joguines (tirades pel nin, que no pot dormir) i un bressol, el qual està desfet i conté dins dos coixins i un parell de calcetins. El llit està desfet. Representa que el nin, que no pot dormir i és remena i el desfà. Quan ens l'acostem, el nin no hi és.

La peça parla de la metàfora de què el nin, som tots, tots necessitem a algú que ens tregui del malson. Un malson del qual no ens podem despertar perquè és una realitat.

PECES CERÀMICA

Dins el bressol trobam una sèrie d'objectes que encara que no ho sembli estan fets de ceràmica . La funció dels quals és imprescindible per a entendre l'obra. La rigidesa d'aquests materials, no deixen dormir al nin, que es desperta, es remena i plora

L'obra consta de dos tipus de peces ceràmiques, per una banda els coixins fets de gres per colada i per l'altre els calcetins que estan fets sucant material orgànic (teixit) dins del gres.

PECES METALL

Al costat de l'estora hi ha un penjador amb unes figures penjades i d'altres recolzades. Aquestes simbolitzen la sobreprotecció dels pares i consten d'una cuirassa formada per dues peces d'alumini (realitzades a foneria a partir d'unes figures de cartró) , un casc (fet partir d'una làmpada d'acer inoxidable) i unes botetes de plom (realitzades amb uns motlles d'alta temperatura i plom).

·CONCLUSIONS·

Tot i que aquest projecte significa, d'alguna manera, acabar una etapa, jo no l'entenc com a quelcom tancat. Per a mi, és haver començat a trobar un lloc, des d'on treballar, on obrir una línia d'investigació nova. És difícil concretar conclusions, però sí que durant aquest any he pogut fer i extreure un grapat de reflexions.

Coincidir amb l'exposició al CCCA(Can castells Centre d'Art) enmig del curs i amb l'oportunitat d'exposar, m'ha permès poder comptar amb la distància que suposa fer el muntatge del treball a un espai expositiu, obert a mirades. Podent observar com funciona, com és rebut. Penso que el fet de poder exposar l'obra ha suposat un abans i un després en ella, he pogut reforçar allò que l'empoderava i treballar en el que no tenia força i treure un millor resultat. Més enllà del resultat formal, el pes del projecte recau en tot allò que ha anat sortint d'ell i de les necessitats que s'han anat creant en el procés. Els projectes expositius, les experiències educatives a l'Escola d'Art la Industrial, l'experiència de treballar amb programadors de l'Hangar, les reflexions que ha anat aportant amics i família ... Han fet que aquest projecte sigui el que és avui dia. Crec que amb ell he aconseguit generar molts de moments de reflexió personal, amb ells m'he adonat de que, un cop acabada aquesta etapa , hem toca plantar cara al futur, aquell al qual tenim por .

Maria Bernat Caro
Carrer de la victòria, 40
(sòller,mallorca)
675656760
Mariieta297@gmail.com
Instagram:
@mariabernat_art

M'agrada dir que l'art és un detonant capaç de fer moure coses.

L'art és una realitat que no podem obviar, té la força de moure masses de gent diàriament . Aquest té el poder de canviar conceptes que abans es donaven per vàlids, i és aquí on resideix la font del meu treball. La meua obra intenta encendre una espurna dins d'una consciència social adormida.

Consisteix a crear espais, imatges, peces... que conviden a l'espectador a reflexionar sobre el missatge de l'obra. Intento amb les meves intervencions que la persona que visualitza l'obra desperti i pensi sobre una problemàtica que necessita solució imminent.

Pertant un punt d'inflexió en tota la meua obra artística duita a terme fins a dia d'avui, i un dels més importants és l'inquietud.

El principal objectiu que tenc és crear una inquietud a l'espectador ,impactar-lo, de manera que després d'observar l'obra , provoqui un canvi en el seu pensament .

L'obra no està concebuda per només ser observada , sovint integra performance ,mecanismes que conviden a interreactuar ,escenografies ... Aquestes contribueixen a despertar i remoure la consciència de l'espectador .

·BIBLIOGRAFIA·

·LLIBRES · TESIS · PÀGINES WEB · ACADEMIES EN LÍNEA·

Alabao, N. (2018). Escopofilia: nacidas para ser miradas. [online] ctxt.es | Contexto y Acción. Available at: [http:// ctxt.es/es/20180131/Politica/17614/Escopofilia-mujeres-cuerpos-feminismo-canones-Nuria-Alabao.htm](http://ctxt.es/es/20180131/Politica/17614/Escopofilia-mujeres-cuerpos-feminismo-canones-Nuria-Alabao.htm)

Antolín, L., Oliva, A., & Freijo, E. (2019). Contexto familiar y conducta antisocial infantil. Retrieved from [https:// www.raco.cat/index.php/AnuarioPsicologia/article/view/189196](https://www.raco.cat/index.php/AnuarioPsicologia/article/view/189196)

Balbona, G. (2019) «El arte nos enseña siempre a ver las cosas desde ángulos inesperados». Retrieved from [https:// www.eldiariomontanes.es/cantabria/arte-enseña-siempre-20180412230935-ntvo.html](https://www.eldiariomontanes.es/cantabria/arte-enseña-siempre-20180412230935-ntvo.html)

Cobo. (2019). Retrieved from <https://3puntos.com/ca/artista/jose-cobo>

Cómo detectar los síntomas de estrés infantil. (2019). Retrieved from https://www.abc.es/familia/padres-hijos/abci-como-detectar-sintomas-estres-infantil-201711160142_noticia.html

Crary, J. (2013). 24/7. New York: Verso.

Generalitat de Catalunya, departament de benestar social i familiar, direcció general de joventut, art jove. (2013). Avant sala+fuga (p. 25). barcelona.

Gorvett, Z. (2019) Qué es el “karoshi”, la muerte por exceso de trabajo que en Japón es un problema de salud pública. Retrieved from <https://www.bbc.com/mundo/vert-cap-37391172>

Home. (2019). Retrieved from <http://www.stevecutts.com/>

Jose Cobo Calderon | Fundación de las Artes y los Artistas. (2019). Retrieved from [http:// artists.fundaciondelasartes.org/a/632/jose-cobo-calderon](http://artists.fundaciondelasartes.org/a/632/jose-cobo-calderon)

Jose Cobo Calderon | Fundacin de las Artes y los Artistas. (2019). Retrieved from [http:// artists.fundaciondelasartes.org/a/632/jose-cobo-calderon](http://artists.fundaciondelasartes.org/a/632/jose-cobo-calderon)

José Cobo: El Espectador - | MAKMA. (2019). Retrieved from <https://www.makma.net/jose-cobo-el-espectador/>

“Los niños” de José Cobo juegan en silencio en la galería Arnés y Ropke - Revista de Arte - Logopress. (2019). Retrieved from <https://www.revistadearte.com/2012/06/21/los-ninos-de-jose-cobo-juegan-en-silencio-en-la-galeria-arnes-y-ropke/>

Lorz, J., & Bourgeois, L. (2016). Louise Bourgeois. Madrid: La Fábrica.

Martínez L. Cano, M. (2019). alike. Retrieved from <http://alike-short.blogspot>.

Orts, G (2019) La cultura del miedo: menos libres, reflexivos y solidarios. Retrieved from https://www.huffingtonpost.es/guillermo-orts-gil/la-cultura-del-miedo-meno_b_6901040.html

País, E. (2019). Reportaje | Miedo al futuro. Retrieved from https://elpais.com/diario/2009/04/05/eps/1238912811_850215.html

Peran, M. (2019) NDISPOSICIÓ GENERAL. Assaig sobre la fatiga | Centre d'Art Contemporani de Barcelona. . Retrieved from <http://ajuntament.barcelona.cat/centredart/ca/content/indisposici%C3%B3-general-assaig-sobre-la-fatiga-0>

¿QUE ES LA CARRERA DE LA RATA PARA KIYOSAKI?. (2019). Retrieved from <http://www.libropadriercopadrepobre.com/la-carrera-de-la-rata-kiyosaki.php>

Salud, B., TDAH: qué es, s., & TDAH: qué es, s. (2019). TDAH: qué es, síntomas y causas. Retrieved from <https://www.sanitas.es/sanitas/seguros/es/particulares/biblioteca-de-salud/psicologia/tdah-que-es.html>

Tracey Emin - 'My Bed' at Turner Contemporary. (2019). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=B-g7wQWN23fo>

VIVO, A., INTERMEDIO, E., COCINA, P., TARDE, M., NOCHE, L., PARDO, L., & OBJETIVO, E. (2019). José Luis Sampedro: “Hemos recibido una vida así que vamos a vivirla.” Retrieved from https://www.lasexta.com/programas/salvados/avances/salvados-emitira-fragmentos-ineditos-entrevista-jose-luis-sampedro_2013041157279a454beb28d44602fe8c.html

VIVO, A., INTERMEDIO, E., COCINA, P., TARDE, M., NOCHE, L., PARDO, L., & OBJETIVO, E. (2019). Zygmunt Bauman: “El regalo más importante que puedes hacer a los que quieres es darles el sacrificio de tu tiempo.” Retrieved from https://www.lasexta.com/programas/salvados/mejores-momentos/zygmunt-bauman-el-regalo-mas-importante-que-puedes-hacer-a-los-que-quieres-es-darles-el-sacrificio-de-tu-tiempo_2017021958aa00a40cf2f719cbfd37c4.html

(2019). Retrieved from <http://lameva.barcelona.cat/bcnmetropolis/2007-2017/wp-content/uploads/2015/12/BMM98.pdf>

(2019). Retrieved from <http://www.scielo.edu.uy/pdf/adp/v77n1/v77n1a08.pdf>

(2019). Retrieved from <http://www.redalyc.org/pdf/337/33730109.pdf>

UNIVERSITAT DE
BARCELONA